

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология (Теория и практика на превода (Специализиран и конферентен превод от и на английски език), обявен в ДВ бр. 57/04.07.2023 г. за ЮЗУ „Неофит Рилски”

от проф. д-р Румяна Балинова Тодорова,
катедра Английска филология, Факултет по хуманитарни науки,
Шуменски университет „Епископ Константин Пресавски“,
член на научно жури (заповед № 1280/28.08.2023г.)

По конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология (Теория и практика на превода (Специализиран и конферентен превод от и на английски език)), обявен в ДВ, бр. 57/04.07.2023 г., са постъпили документите на един кандидат – гл. ас. д-р Иванка Славчова Сакарева.

I. Кратки биографични данни за кандидата

От 2015 г. до настоящия момент гл. ас. д-р Иванка Сакарева работи в ЮЗУ „Неофит Рилски”, от 2006-2010 г. като асистент по специализиран превод и практически английски език, от 2010 до 2011 г. е ст. асистент, а от 2011 г. до настоящия момент е гл. асистент към катедра „Германистика и романистика“ на Филологическия факултет“. Води лекции и упражнения на студенти от бакалавърска и магистърска степен по специализиран превод, устен превод, конферентен превод, писмен превод, академичен английски език, бизнес английски език, юридически английски, история на превода.

Във връзка с преподавателската и изследователската си дейност Иванка Сакарева е осъществила голям брой мобилности по програма Еразъм+ в редица чуждестранни университети, като Каса Колидж, Никозия, Кипър, Университет на Черна гора, Подгорица, Черна гора, Международен Елински Университет, Кавала, Гърция, Университет Рей Хуан Карлос, Мадрид, Испания и др.

Кандидатката е ангажирана и с много други разнообразни дейности като например провеждане на обучение на учители по английски език в гимназиален етап към МОН, оценяване на учебници по английски език от различни издателства за средното образование в България към МОН, квалификационни курсове, семинари и др. Участвала е в 8 национални, 5 университетски проекти (3 от които свързани с изследвания в областта на устния превод), 2 по Фонд „Научни изследвания“ и 1 международен.

От 2015 до 2017 г. Иванка Сакарева е докторант на свободна подготовка по юридически английски към ЮЗУ „Неофит Рилски“ и защитава успешно докторска теза на тема *Equivalence issues in translating some documents from Bulgarian into English (powers of attorney and declarations)* („Проблеми при превода на пълномощни и декларации от български на английски език“), като ѝ е присъдена образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 2.1. Филология.

II. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Съгласно подадената справка за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ за професионално направление 2.1. Филология (Теория и практика на превода (Специализиран и конферентен превод от и на английски език)), обявен в ДВ бр. 57/04.07.2023 г., гл. ас. д-р Иванка Сакарева е представила общо 720,8 т. както следва: по Група от показатели А – 50 т. за диплома за придобита ОНС „доктор“ въз основа на

защитена дисертация, от Група Б – 100 т. за хабилитационния ѝ труд, от Група Г – 210,3 т., от които за публикувана дисертация – 75 т. и за публикувани статии (7), 2 от които в Scopus (6.1. под печат, 6.2.) и в Web of Science (6.1.), а останалите – в редактирани колективни томове – 5, от които 2 самостоятелни и 3 в съавторство. Кандидатката е съставител на двуезичен речник с правни термини (Г 11) и участник в колективи, съставили 4 учебници (Е 21 и 22). Цитиранията ѝ са 13 (Д12), от които 2 в Scopus и 11 в списания, монографии и колективни томове.

Д-р Сакарева членува в следните организации: в ESSE (The European Society for the Study of English), в БДБИ (BSBS (Bulgarian Society for British Studies)), в Централната европейска асоциация за канадски изследвания (CEACS/ Central European Association for Canadian Studies), в Камарата на преподавателите от висшето образование.

III. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Предложената като хабилитационен труд монография „Conference Interpreting from a Neurolinguistic Perspective“ (Конферентен превод от невролингвистична гледна точка, 2022) е интердисциплинарно изследване в областта на устния, и по-конкретно на конферентния симултанен и консекутивен превод и емоционалното състояние на преводача като стрес и безпокойство, които оказват съществена роля в процеса на пренос на информация от един език на друг. От особено значение е фактът, че д-р Сакарева подхожда към дискутирания въпрос от теоретична и от практическа гледна точка, тъй като самата тя е заклет преводач най-вече в областта на правото, с други думи голяма част от информацията е извлечена от личния ѝ опит като преводач. Уводната част се занимава с целта и хипотезите на

изследването, с предпоставките и с поставените задачи. Обект на изследването са 20 студенти по симултанен и консекутивен превод, чиито кожни, сърдечни и температурни данни по време на превода се измерват със специална апаратура. Това са много специфични измервания, за които се изискват предварителни знания и умения. Гл. 1 представя теоретичната основа за изследването, както и историческите предпоставки за появата на устния превод. Очертават се разликите между писмения и устния превод, уменията, стратегиите и познанията, които е необходимо да бъдат овладяни, както и типовете устен превод. Втора глава е посветена на връзката на устния превод с невролингвистиката и на участниците в изследването, на използваните методи и процеса на анализ, както и на статистическите методи на проучване по време на процеса на устен превод. В Заключението се доразвиват някои идеи относно очаквания стрес и притеснения в процеса на превод и се обобщават резултатите от изследването. Извън главите, посветени на анализа, се споменават и някои ограничения при измерването и провеждането на експеримента, както и препоръки за бъдеща работа по въпроса. В приложенията са представени двата текста за превод и графиките за състоянието на преводачите.

Прегледът на публикациите, с които авторът участва в конкурса затвърждава интересите ѝ в областта на специализирания превод на правна и научно-техническа терминология, на антропологична литература, писмения и устния превод, превода и редактирането на специализирани текстове и организацията на работата в преводаческа агенция.

В представените за участие в процедурата публикации няма установено плагиатство.

Приносните моменти на кандидатката са:

В монографията освен гореспоменатите положителни качества за първи

път се описва състоянието на устния преводач по време на превод чрез биологична обратна връзка (биофийдбек) в сравнителен анализ между консекутивен и симултанен превод, което спомага за задълбочаването на изследването на физиологичните и неврологичните процеси по време на процеса на превод, както и на емоционалното състояние на преводачите, което оказва значително влияние върху способността им да превеждат успешно, като последното е обект и на други публикации.

Чрез речника се прави опит за систематизиране и стандартизиране на преводните варианти на термини, колокации и фрази в областта на вещното право в двата езика (английски и български), което не е правено до този момент.

В други публикации се формулират насоки към преводачите на специализирани текстове за постигане на преводи с възможно най-висока еквивалентност, като се предлага алгоритъм за проверка на семантичната и текстуална еквивалентност и модел за анализ на термини.

IV. Критични бележки и препоръки

Според мен фактът, че *oral translation* (напр. с. 11) може да се замени с *interpreting*, въпреки че има изрично обяснение в бележка под черта (с. 12) за *simultaneous translation* и *consecutive translation*, че са идентични с *simultaneous* и *consecutive interpreting*, би трябвало да се появи по-рано в текста, а не едва на с. 14.

Изразите *short memory* и *long memory* (с. 38) би трябвало да са *short-term memory* и *long-term memory*, защото *short memory* има значение на „кратка/ къса памет, т.е. бързо забравя“, а не „краткосрочна“, както би трябвало да бъде.

Историческите предпоставки за появата на устния превод в Гл. 1 съдържат доста излишна информация. Части от информацията в текста се повтарят повече от един път (напр. на с. 79 има 3 повторения).

На с. 52 има противоречива информация, отнасяща се до третия чужд език: "Interpreters do not interpret into this (third) language, only the opposite direction is used – from the first and second language to the third one".

Не може да им подглава от по-малко от половин страница, както е 2.3. на с. 82.

В заключението не се предполага, че ще се появява нова информация с цитирания от нови източници, защото то по принцип обобщава резултатите от изследването.

Относно структурирането на информацията Библиографията би трябвало да бъде след заключението, а всички приложения да са след нея.

v. Заключение

Въз основа на изложеното по-горе мога убедено да заявя, че гл. ас. д-р Иванка Сакарева, като единствен кандидат в конкурса за доцент по професионално направление 2.1. Филология (Теория и практика на превода (Специализиран и конферентен превод от и на английски език), обявен в ДВ, бр. 57/04.07.2023 г., отговаря на всички изисквания за заемане на тази длъжност. С това давам своята положителна оценка и предлагам гл. ас. д-р Иванка Сакарева да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология (Теория и практика на превода (Специализиран и конферентен превод от и на английски език) за нуждите на катедрата по Германистика и романистика към Филологическия факултет в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

24.10.2023 г.

Член на журито:

(проф. д-р Р. Тодорова)

SOUTH-WEST UNIVERSITY

REVIEW

on the academic output submitted in fulfillment of the requirements for participation in a procedure for the position of Associate Professor in professional sphere 2.1. Philology (Theory and Practice of Interpreting (Specialized and Conference Interpreting from and to English)), published in the State Gazette, issue 57/04.07.2023

by Prof. Romyana Balinova Todorova, PhD,
Department of English Studies, Faculty of Humanities, Shumen University
Konstantin Preeslavski,
Member of the Academic Board (Rector's Decree 1280/28.08.2023)

The only candidate for the procedure for the academic position Associate Professor in professional field 2.1. Philology (Theory and Practice of Interpreting (Specialized and Conference Interpreting from and to English)), published in the State Gazette, issue 57/04.07.2023, is Senior Lecturer Ivanka Slavchova Sakareva, PhD.

I. Candidate's brief biodata

Since 2015 up to the present moment senior lecturer Dr. Ivanka Sakareva has worked at the South-West University "Neofit Rilski", from 2006 till 2010 as an assistant professor in specialized translation and practical English, from 2010 up to 2011 she was a lecturer, while since 2011 up to the present she has been a senior lecturer in the Department of Germanic and Romance Studies, Faculty of Philology. She has lectures and seminars with BA and MA students in specialized translation, interpreting, conference interpreting, translation, academic English, business English, legal English and history of translation.

In connection with her teaching and research activities, Ivanka Sakareva has carried out a number of Erasmus+ teaching mobilities in a number of foreign universities such as Casa College, Nicosia, Cyprus, the University of Montenegro, Podgorica, Montenegro, the International University, Kavala, Greece, Rey Juan Carlos University, Madrid, Spain and some others.

Apart from that, the candidate is actively engaged in a number of other various activities, some of which conducting training for secondary school teachers of English for the Ministry of Education and Science, evaluating secondary school text books of English from different publishers in Bulgaria for the Ministry of Education and Science. She has participated in 8 national, 5 university projects (3 of which related to studies in the field of interpreting), 2 from the Bulgarian National Science Fund, 1 international project, qualification courses, seminars, etc.

From 2015 to 2017 Ivanka Sakareva was a PhD student in the field of legal English at the South-West University "Neofit Rilski". She defended successfully her PhD thesis *Equivalence issues in translating some documents from Bulgarian into English (powers of attorney and declarations)* („Проблеми при превода на пълномощни и декларации от български на английски език“) and was awarded the educational and scientific degree of Doctor of Philosophy in 2.1. Philology.

II. Summarized data concerning the candidate's academic output and pedagogical activity

In fulfillment of the minimum national requirements under Art. 2b of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria for professional field 2.1. Philology (Theory and Practice of Interpreting (Specialized and Conference Interpreting from and to English), Senior Lecturer Ivanka Sakareva, PhD, submitted 720,8 points as follows: regarding Group of indicators A – 50 points for the degree Doctor of Philosophy, having been awarded to her upon the defense of her thesis.

From Group B she has 100 points for her habilitation work, from Group G she has 210,3 points out of which 75 for her published dissertation and the rest from her published papers (7) 2 are in Scopus (6.1. in print, 6.2.) and Web of Science (6.3.), while the rest are published in refereed books of collected papers – 5, out of which 2 in which she is single author and 3 in co-authorship. The candidate has also compiled a bilingual legal dictionary (G 11) and is a member of teams having compiled 4 course books (E 21 и 22). Her citations (D12) are 13 out of which 2 in Scopus and 11 in academic journals, monographs and books of collected papers.

II. Assessment of the academic and applied output submitted by the applicant in terms of results and contributions

The monograph *Conference Interpreting from a Neurolinguistic Perspective* (2022) is an interdisciplinary study in the field of interpreting, more specifically conference simultaneous and consecutive interpreting and the interpreter's emotional state such as stress and anxiety playing an essential role in the process of transferring information from one language into another. What is of great importance has to do with the fact that Dr. Sakareva approaches the debated issue from a theoretical as well as from a practical perspective as she herself is a sworn translator mostly in the field of law, in other words a great part of the information ensues from her personal experience as an interpreter. The Introductory part dwells upon the aims and hypotheses of the study, the rationale and the tasks she has put forward. The object of study, i.e. the participants are 20 students in simultaneous and consecutive interpreting whose skin, heart and temperature data are measured by special equipment. These are quite specific measurements about which preliminary knowledge and skills are required. Chapter 1 consists of the theoretical background of the research as well as the historical prerequisites. The differences between translation and interpreting are outlined as well as the skills, strategies and

knowledge necessary for their mastery. The modes of interpreting are also pointed out. Chapter 2 is dedicated to the interrelation between interpreting and neurolinguistics and to the participants in the study, the methods used as well as the statistical processing methods during interpreting. In the Conclusions some additional ideas related to stress and anxiety in the process of interpreting are mentioned as well as the results of the analysis. Apart from the chapters related to the investigation there are notes on some research study limitations about measuring and conducting of the experiments and on recommendations for future work on the discussed issues. In the Appendices, the two texts for interpretation are presented as well as the graphs about the interpreters' performances.

The review of the publications confirms the author's interests in the field of specialized translation of legal and scientific and technical terminology, anthropological literature, translation and interpreting, translation and editing of specialized texts and job organization in a translation agency.

No indications of plagiarism have been found in the publications submitted for the procedure.

The contributions of the candidate's publications are as follows:

In the monograph, apart from the above mentioned positive qualities, for the first time the condition of the interpreter during the very process is discussed as it is accounted for via a biofeedback in a comparative analysis between consecutive and simultaneous interpreting which helps deepening the study of physiological and neurological processes during the process of interpreting, as well as of the interpreters' emotional state, which makes a great impact on their abilities to render information successfully, which is the focus of attention of other recent publications of hers.

The compilation of the dictionary of legal English makes it possible for systematizing and standardizing of the translation variants of terms, collocations,

phrases in the field of the right in rem in both languages, English and Bulgarian, which has not been done before.

The contributions of other publications are related to formulating instructions for translators of specialized texts to achieve translations with the highest possible equivalence by suggesting an algorithm for checking the semantic and the textual equivalence as well as a model for analysis of terms.

III. Critical comments and recommendations

To my mind, the fact that *oral translation* (e.g. p. 11) can be replaced by *interpreting*, although there is an explicit explanation under footnotes (p. 12) for simultaneous translation and consecutive translation being equivalent to simultaneous and consecutive interpreting, should come earlier in the text, not on p. 14.

The expressions *short memory* and *long memory* (c. 38) should be *short-term memory* and *long-term memory*, as *short memory* means that the person forgets things quickly while *short-term memory* means that they hold information for a short time, in other words it is a term.

The historical prerequisites in Ch. 1 contain a lot of unnecessary information. Part of the information in the text is repeated more than once (e.g. on p. 79 – 3 repetitions).

There is a contradictory information on p. 52, referring to the third foreign language: “Interpreters do not interpret into this (third) language, only the opposite direction is used – from the first and second language to the third one”.

There cannot be a subchapter longer than less than a half page as is the case with 2.3. on p. 82.

In the Conclusions new information with quotations from new sources is not expected to appear as it usually summarizes the results from the study.

As regards structuring of information the Bibliography should be placed after the Conclusion while all appendices should come after.

III. Conclusion

Having read the publications submitted for review and in accordance with the above comments and assessment, my conclusion is that the academic endeavours of Dr. Ivanka Sakareva fully meet the requirements for holding the position she applied for, therefore I support her application for the position of Associate Professor in the professional field 2.1. Philology (Theory and Practice of Interpreting (Specialized and Conference Interpreting from and to English) for the needs of the Department of Germanic and Romance Studies, Faculty of Philology, South-West University "Neofit Rilski".

October, 24th, 2023

Jury member:

(prof. R. Todorova, PhD)